

Nader onderzoek roofvogels, vleermuizen en steenmarter

In het kader van de Wet
natuurbescherming

Plangebied: Joppelaan, Schiedam

Opsteller(s): J.W.E. Janse

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Nader onderzoek roofvogels, vleermuizen en steenmarter

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon	
Plangebied	Joppelaan, Schiedam
Opsteller(s)	J.W.E. Janse
Datum	17-11-2022
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20221110v01
Aantal pagina's	27
Opdrachtgever	Gemeente Schiedam
Contactpersoon	S. Dijkstra
Kwaliteitscontrole	M.M. Bouwmeester
Projectleider	F.A. Van Meurs
Wijze van citeren	Janse, J.W.E., 2022. Nader onderzoek roofvogels, vleermuizen en steenmarter. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Joppelaan, Schiedam. Kenmerk: ER20221110v01. Ecoresult B.V., Alblasterdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasterdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Onderzoeksvragen	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Omschrijving plangebied	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Beschrijving	6
2.3	Geplande ingrepen	8
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	8
2.3.2	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	8
2.3.3	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	8
2.3.4	(Ontwerp)tekening	8
3	Onderzoek beschermde soorten	9
3.1	Werkwijze	9
3.1.1	Onderzoeksmaterialen	11
3.2	Volledigheid onderzoek	11
3.2.1	Algemeen	11
3.2.2	Roofvogels	11
3.2.3	Ransuil	12
3.2.4	Vleermuizen	12
3.2.5	Steenmarter	12
4	Resultaten nader onderzoek	14
4.1	Roofvogels	14
4.2	Ransuil	15
4.3	Vleermuizen	16
4.3.1	Gewone dwergvleermuis	16
4.3.2	Ruige dwergvleermuis	17
4.3.3	Laatvlieger	18
4.3.4	Rosse vleermuis	19
4.4	Steenmarter	20
4.5	Conclusie onderzoeksresultaten	22
5	Effectbeoordeling	24
5.1	Nationaal beschermde soorten	24
5.1.1	Bunzing	24
6	Maatregelen	25
6.1	Algemeen	25
6.2	Bunzing	25
7	Conclusies en aanbevelingen	26
7.1	Conclusies	26
8	Geraadpleegde bronnen	27
8.1	Literatuur	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Gemeente Schiedam heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar roofvogels, vleermuizen en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Joppelaan te Schiedam. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen herinrichting van het plangebied (zie verder paragraaf 2.3). Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Ecoresult B. V. in 2021¹ is gebleken dat in het plangebied potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) en steenmarter. Zodoende was nader onderzoek naar deze soortgroepen noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten beschreven.

De resultaten van voorliggende rapportage zijn drie jaar geldig. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) en steenmarter aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) en steenmarter?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en/of het essentiële functionele leefgebied behouden?
4. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 Leeswijzer

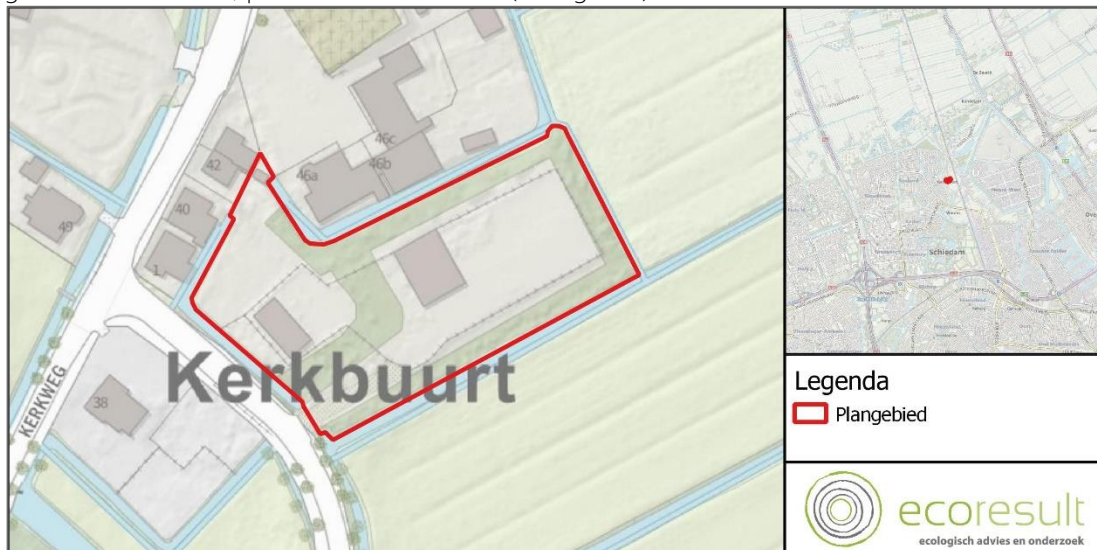
In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

¹ De Vries, 2021

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied omvat een terrein zonder bebouwing gelegen aan de Joppelaan, Schiedam, gemeente Schiedam, provincie Zuid-Holland (zie Figuur 1).

Figuur 1: Ligging plangebied en het onderzochte gebied, voor regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven (Bron: PDOK)

2.2 Beschrijving

- Het plangebied betreft een terrein zonder bebouwing, wat recent nog als opslagterrein is gebruikt.
- Het oostelijk deel van het terrein betreft een open deel omringd door bomen en struiken.
- Op dit open deel bevinden zich nog restanten van opslagmateriaal zoals betonnen blokken.
- Ook in het westelijk en noordwestelijk deel bevinden zich open delen met restanten van opslagmaterialen, zoals restanten van sportmeubilair. De diverse materialen liggen naast en over elkaar, waardoor er ook ruimtes onder aanwezig zijn.
- Het grootste deel van het plangebied is omheind door een hekwerk met gaas en aan de bovenzijde afgewerkt met prikkeldraad.
- Het uiterst noordwestelijk deel is grotendeels onbegroeid.
- Binnen het plangebied bevinden zich veel grote bomen, waarbij de meeste bomen zich langs de buitenranden bevinden. De meeste bomen betreft wilgen.
- Naast de grote wilgen bevinden zich ook meerdere bomen met een kleinere omvang zoals esdoorn, zwarte els en gewone es.
- Een aantal bomen zijn langs de stam geheel begroeid met klimop.
- In de meest noordelijke hoek is een (mezen)nestkast aanwezig die hoog in een boom hangt.
- De overige begroeiing bestaat uit lage bomen, struiken en bramenstruwelen.
- De bodem is deels begroeid met gras en deels onbegroeid en bedekt met bladeren.

- In de zuidwesthoek bevindt zich de inrit van het terrein, wat leidt tot de afgesloten poort (metalen hek). Vlakbij de poort bevindt zich een hoop grond bedekt met bladeren.
- Tijdens het veldonderzoek van de quickscan zijn in 8 bomen holtes en/of grote scheuren aangetroffen alsmede 2 (grote) boomnesten (zie Figuur 2).
- In het zuidoostelijk deel van het plangebied (naast het hek) loopt een paardenpadje naar het aangelegen grasland.
- Vrijwel het gehele terrein is omringd door een smalle sloot.

Figuur 2: Aanwezige bomen met holtes/scheuren (groen) en de aangetroffen boomnesten (rood) binnen het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied (blauw)..

Omgeving van het plangebied:

- Aan de noordwest- en noordzijde (aan de overzijde van de sloot) is bebouwing aanwezig in de vorm van woonhuizen, een muziekvereniging en een boerderij.
- De gebouwen hebben in de meeste gevallen een dakpannen dak en bakstenen buitenmuren. Verder bevinden zich in de tuinen verschillende houten schuren.
- Aan de zuid- en oostzijde van het plangebied bevinden zich meerdere graslanden met verschillende sloten. Het grasland aan de oostzijde is deels ondergelopen met water.
- Aan weerszijden van de Joppelaan zijn knotwilgen van ca. 2 meter hoog aanwezig.

Algemeen:

- Straatverlichting is aanwezig bij de inrit op de hoek met de Joppelaan. Op het terrein bevinden zich ook een aantal lantaarnpalen. Verdere verlichting is aanwezig nabij de bebouwing aan de noordwest- en noordzijde van het plangebied.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

De werkzaamheden betreffen:

- Het bouwrijp maken van het terrein.
- Het kappen en verwijderen van een deel van de bomen op het middenterrein. De groenstrook aan noord-, oost- en zuidzijde zal intact blijven.
- Het verwijderen van de struiken en braamstruwelen.
- Het bouwen van 6 woningen.
- Het aanleggen van straten en parkeerplaatsen.
- Het verder herinrichten van het terrein.

2.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Het voornemen is de werkzaamheden in 2023 te starten. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De exacte invulling is nog niet bekend. Voor voorliggende rapportage wordt uitgegaan van de volgende werkwijze. Het terrein wordt met zwaar materieel bouwrijp gemaakt. Vervolgens worden 6 woningen en behorende parkeerplaatsen gerealiseerd.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

In de nieuwe situatie worden 6 woningen gerealiseerd (zie Figuur 3).

Figuur 3: Ontwerptekening van de nieuwe situatie binnen plangebied Joppelaan te Schiedam.
Bron: Opdrachtgever.

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Roofvogels: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boomvalk en sperwer is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Buizerd, onderzoeksmethodes van SOVON^{2,3} en eigen inzicht. Dit betreft 4 bezoeken in de periode 1 maart t/m 31 augustus met tenminste 10 dagen tussen de bezoeken. Het laatste bezoek is uitgevoerd in augustus vanwege de verhoogde activiteit van grote nestjongen van boomvalk in deze periode.

Ransuil: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Kerkuil en Steenuil, onderzoeksmethodes van SOVON⁴ en eigen inzicht. Dit betreft 3 bezoeken in de periode 15 februari t/m 31 juli met tenminste 10 dagen tussen de bezoeken, het laatste bezoek is uitgevoerd in juli vanwege de verhoogde activiteit van takkelingen (net uitgevlogen nestjongen) van deze soort in deze periode. Onderzoeken zijn uitgevoerd in de schemer/nacht vanwege de hoogste roepactiviteit van deze soort gedurende dit deel van de dag. Verder is er één bezoek overdag uitgevoerd zodat de aanwezige kraaiennesten gecontroleerd konden worden.

Vleermuizen: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen) van vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2021).

Steenmarter: Onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (steenmarter) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele protocol "kleine marterachtigen⁵". Het plaatsen van de camera's, de controlemomenten en het analyseren van de beelden zijn uitgevoerd conform de Handreiking kleine marterachtigen door J.W.E. Janse.

In

² Boomvalk - Sovon, 2022.

³ Sperwer - Sovon, 2022.

⁴ Ransuil - Sovon, 2022.

⁵ Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marters Noord-Brabant

Tabel 1,

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Tabel 1: Onderzoek momenten roofvogel- en ransuil onderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Tabel 2 en

Datum	Soort	Type onderzoek	Onderzoeker	Materiaal
11-05-2022 t/m 24-06-2022	Steenmarter	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied	J.W.E. Janse	4 wildcamera's

Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen en steenmarter. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform de aanwezige expertise omtrent de inventarisatie van roofvogels & uilen, het Vleermuisprotocol 2021 en de Handreiking kleine marterachtigen.

Tabel 1: Onderzoek momenten roofvogel- en ransuil onderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Tabel 2: Onderzoek momenten vleermuisonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Type onderzoek	Zonsopkomst / Zonsondergang	Moment	Onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
14-06-2022	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Op: 05:22	02:22 – 05:22	K. de Vries, K. Peterse	12	0	NW1
20-06-2022	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 22:06	22:00 – 00:30	B. Verhoeven, L. Boon	17	0	N1
12-07-2022	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 21:58	21:50 – 00:20	K. de Vries, L. Boon	26	0	Z1
16-08-2022	Paarverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 21:01	00:00 – 02:00	B. Verhoeven	18	0	ZW3

07-09-2022	Paarverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	Onder: 21:00	22:00 – 00:00	R. ter Ellen	19	0	ZO2
*Onderzochte vleermuissoorten: ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.							

Tabel 3: Onderzoekperiode ten behoeve van steenmarter onderzoek.

Datum	Soort	Type onderzoek	Onderzoeker	Materiaal
11-05-2022 t/m 24-06-2022	Steenmarter	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied	J.W.E. Janse	4 wildcamera's

3.1.1 Onderzoeksmaterialen

Bij het onderzoek naar boomvalk, ransuil en sperwer waren de onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met:

- Verrekijker met 10x42 vergroting.

Bij onderzoek naar vleermuizen zijn onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met:

- Batdetectors (Petterson D240X),
- Opnameapparatuur voor de batdetector (Edirol),
- Verrekijker met 10x42 vergroting,
- Zaklamp.

Bij onderzoek naar steenmarter is gebruik gemaakt van:

- 4 wildcamera's (Browning Trail Camera, Recon Force Elite, model: BTC-7E-HP5) in metalen behuizing.
 - Bevestigd aan bomen en hekwerken.

3.2 Volledigheid onderzoek

3.2.1 Algemeen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook invulling gegeven.

3.2.2 Roofvogels

Het roofvogelonderzoek is uitgevoerd door het gebied lopend te doorkruisen en hierbij regelmatig te stoppen en te luisteren naar activiteit van roofvogels. Hierbij zijn tijdens de eerste rondes, voordat de bomen blad zetten, alle nesten met de verrekijker gecheckt op aanwezigheid van roofvogels. Daarnaast is ook geïnventariseerd op geluid van zowel adulte als jonge vogels in het gebied. In juni en juli is de activiteit het hoogste voor sperwer aangezien die in deze periode grote nestjongen heeft, ditzelfde geldt voor boomvalk, echter voor deze soort ligt de piek in augustus.

3.2.3 Ransuil

Voor ransuil is op 11 april een bezoek uitgevoerd waarbij de aanwezige kraaiennesten zijn gecontroleerd. Op 9 mei heeft een gecombineerd bezoek plaatsgevonden voor zowel roofvogels als ransuil. Het bezoek op 20 juni is gecombineerd met vleermuisonderzoek. Tijdens de laatste veldbezoeken is gebruik gemaakt van geluid om de aanwezigheid van ransuil vast te kunnen stellen. Ransuilen reageren in de broedtijd sterk op geluid en maken daarmee hun aanwezigheid kenbaar.

3.2.4 Vleermuizen

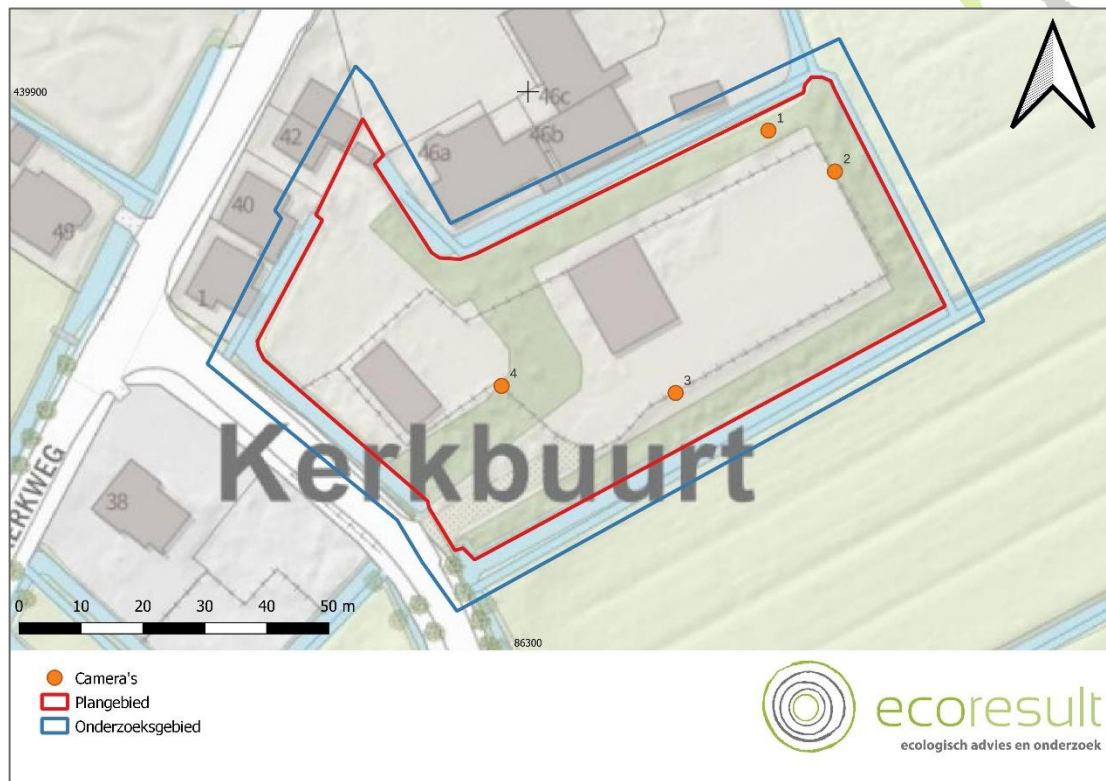
De ervaren onderzoekers liepen continu rond door het plangebied waarbij de aandacht voornamelijk uit is gegaan naar de aanwezige holten/scheuren in de bomen die als verblijfplaats kunnen dienen. Hier waren de potenties voor vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de verblijfplaatsen worden gelokaliseerd.

Voor het onderzoek naar winterverblijven en paarverblijfplaatsen was 1 onderzoeker voldoende. Baltsgedrag wordt vertoond voor langere perioden op een avond. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de paarterritoria worden gelokaliseerd.

Gedurende de ronden in de periode mei – juli lag de focus van het onderzoek met name op het plangebied. Gedurende de najaar ronden is een groter gebied rondom het plangebied onderzocht op aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen.

3.2.5 Steenmarter

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het standaardprotocol voor onderzoek naar kleine marterachtigen (steenmarter). Om vast te stellen of steenmarter aanwezig is in het plangebied is met 4 wildcamera's nader onderzoek uitgevoerd. De camera's zijn op de meest kansrijke plekken ingezet (zie Figuur 4). Het onderzoek is uitgevoerd binnen de meest actieve periode (maart t/m augustus) van de kleine marterachtigen. De camera's hebben 6 weken gedraaid van 11 mei 2022 t/m 24 juni 2022. Controle is uitgevoerd op 3 juni 2022 en de beelden zijn geanalyseerd op 29 juni 2022 door J.W.E. Janse.

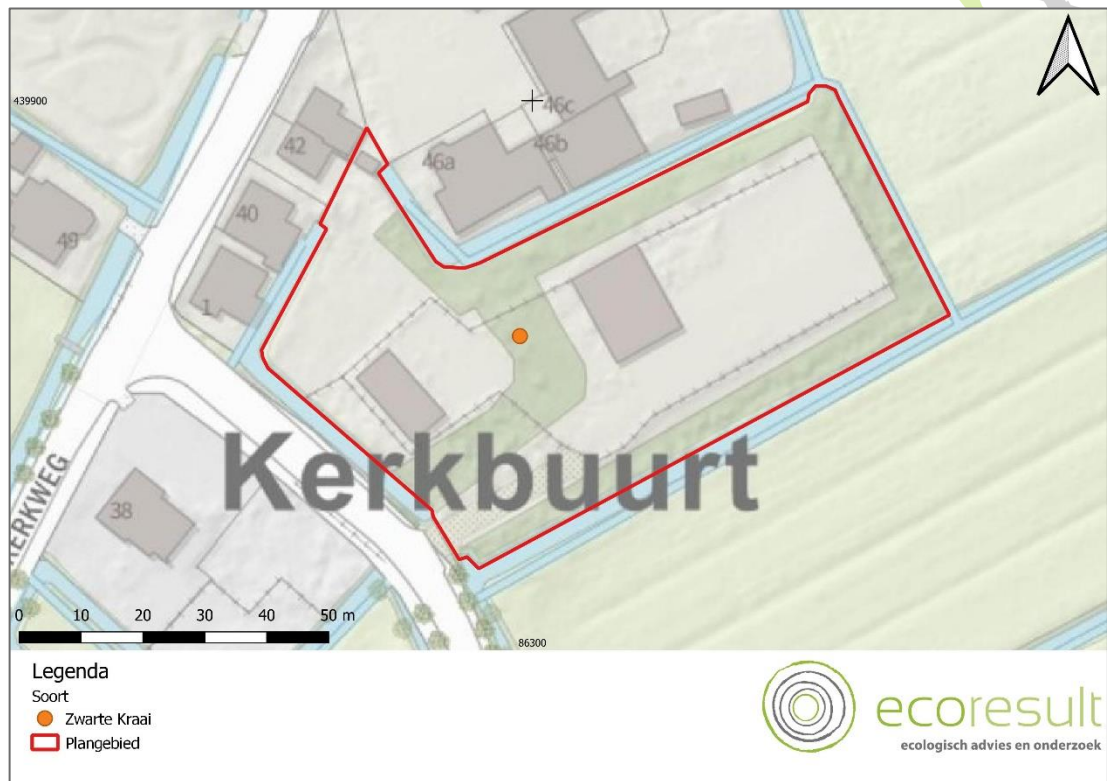
Figuur 4: Locaties cameravallen binnen plangebied Joppelaan te Schiedam. Kaartbron: OpenTopo.

4 Resultaten nader onderzoek

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

4.1 Roofvogels

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het roofvogelonderzoek (Tabel 1) werden geen waarnemingen van boomvalk of sperwer verricht. Tijdens de quickscan waren 2 boomnesten aanwezig die door boomvalk gebruikt zouden kunnen worden, één daarvan was in het voorjaar bezet door zwarte kraai en is later in het seizoen niet meer in gebruik genomen, het andere nest is voor aanvang van het nader onderzoek uit de boom gewaaid en was niet meer beschikbaar.

Figuur 5: Locatie nestboom bezet met zwarte kraai binnen plangebied Joppelaan te Schiedam. Kaartbron: OpenTopo.

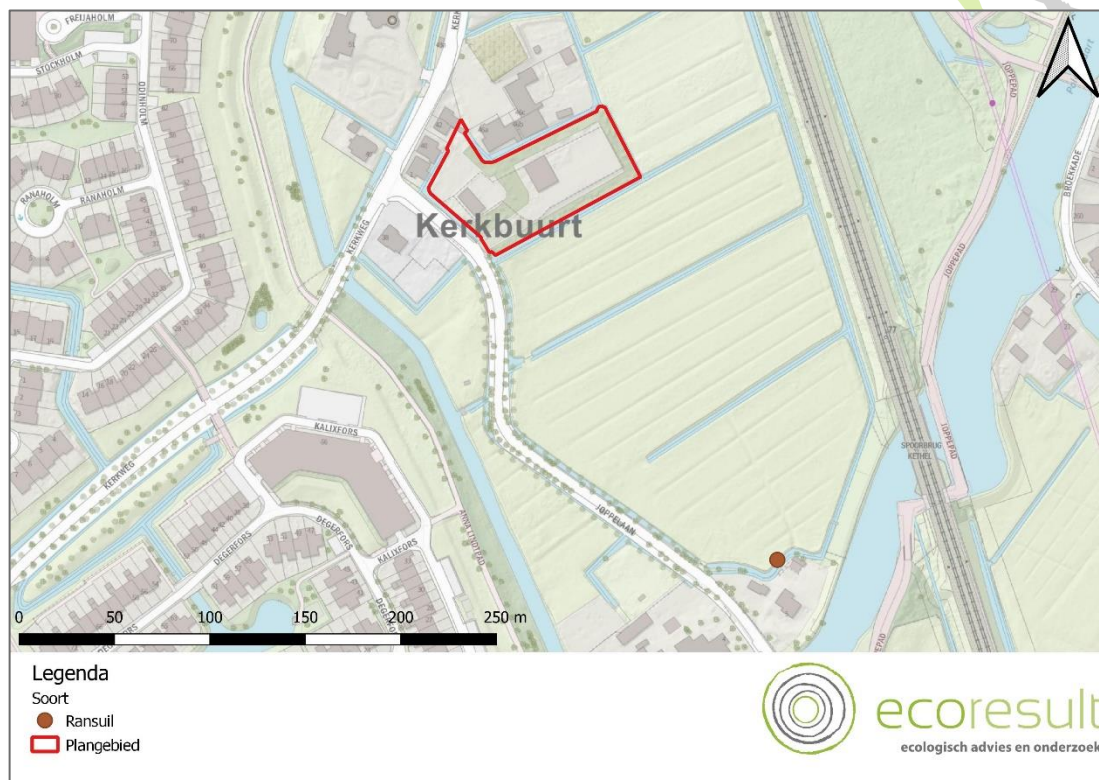
Figuur 6: Zwarte kraai aangetroffen op nest op 11 april 2022. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

4.2 Ransuil

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het ransuil onderzoek (

Tabel 1) werd 1 waarneming van ransuil verricht (zie Figuur 7).

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Figuur 7: Waarnemingen van ransuil. Kaartbron: OpenTopo

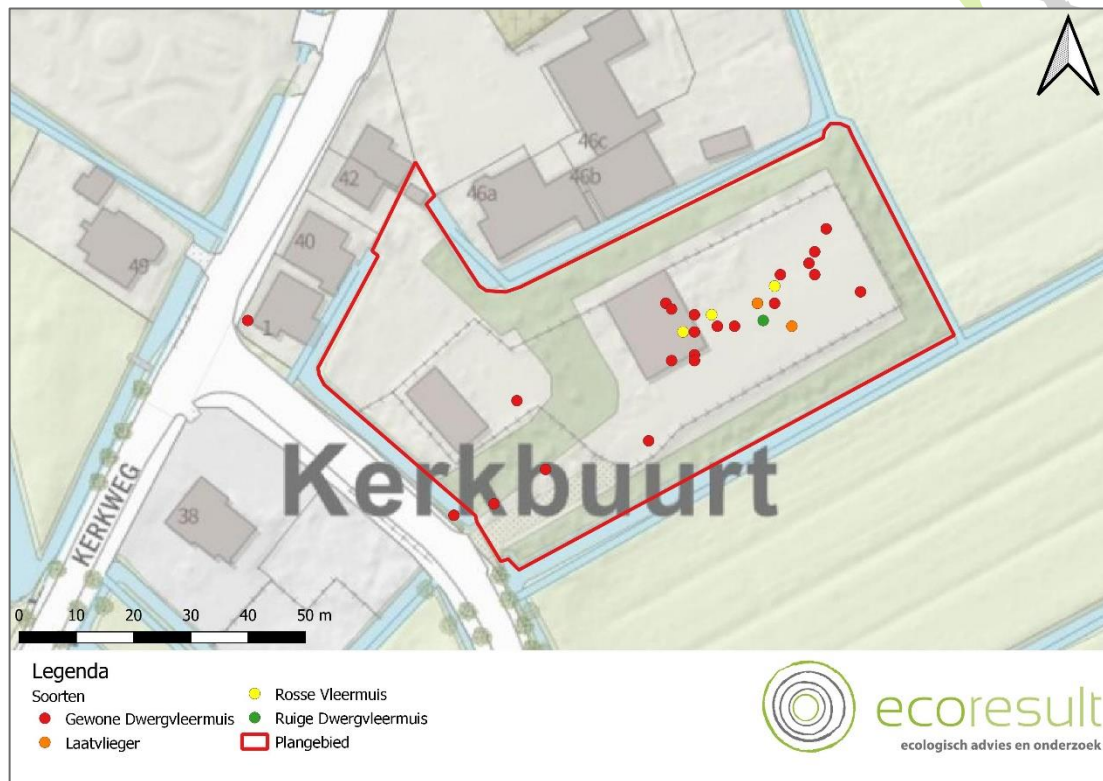
Beschrijving

- Binnen het plangebied is geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil aanwezig.
- Tijdens het onderzoek zijn buiten het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil aangetroffen.

4.3 Vleermuizen

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal vier vleermuissoorten waargenomen (zie Figuur 8):

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis

Figuur 8: In en rondom het plangebied aangetroffen soorten vleermuizen. Kaartbron: OpenTopo.

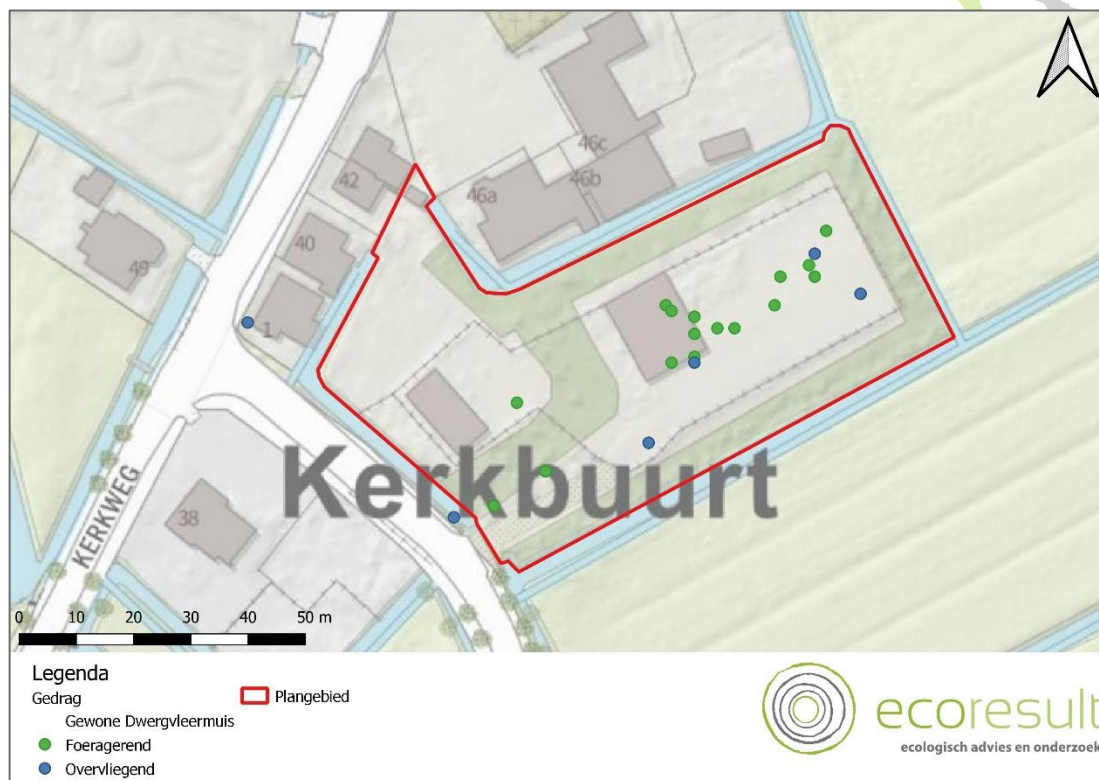
4.3.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (

Tabel 1: Onderzoek momenten roofvogel- en ransuil onderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Tabel 2) werden 22 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen verricht (zie Figuur 9): 17 in het voorjaar en 5 in het najaar.

Figuur 9: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

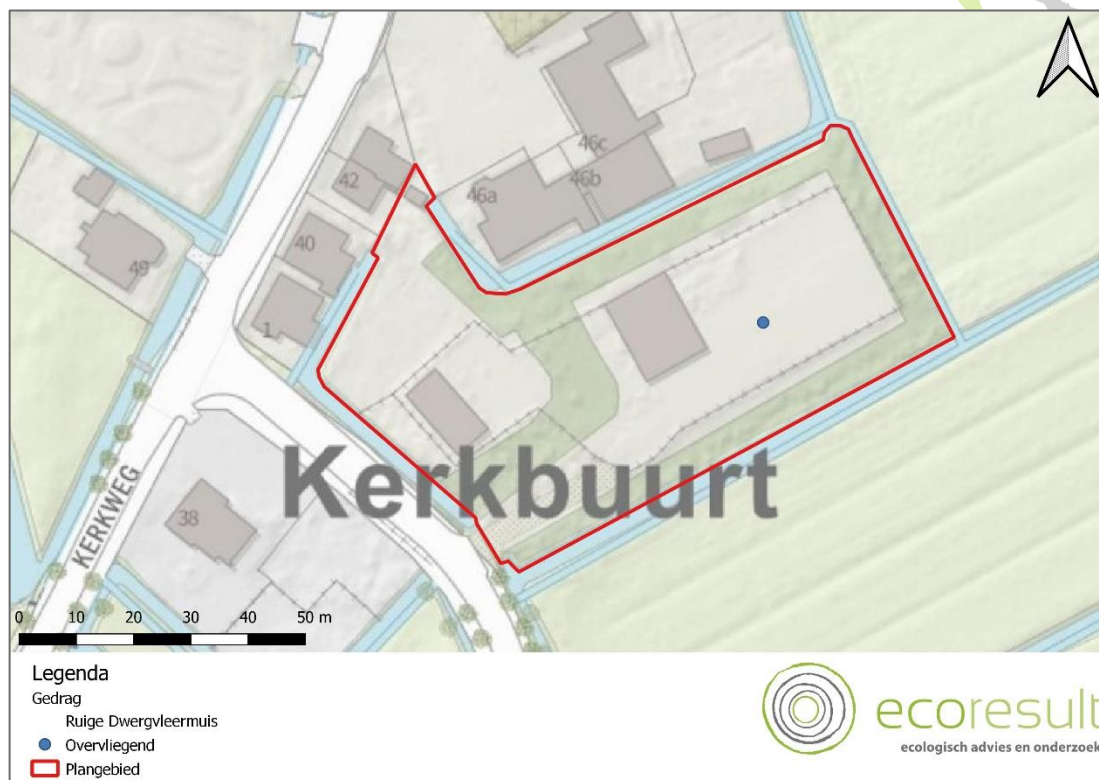
- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Overvliegende dieren zijn waargenomen tussen de woonwijk ten westen en de groenstructuren ten oosten van het plangebied. Overvliegende dieren zijn met name waargenomen tijdens het voorjaar. Het betreft hier steeds een enkel individu. Een vliegroute is afwezig.
- De bomen binnen het plangebied worden gebruikt als foerageergebied door de dieren die vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in de woonwijken ten westen van het plangebied. Het foerageergedrag is waargenomen door de volledige onderzoeksperiode en betreft 1 tot maximaal 4 dieren tegelijk.

4.3.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens het onderzoek is binnen en rondom het plangebied één waarneming verricht van ruige dwergvleermuis (zie Figuur 10): één waarneming in het voorjaar.

Figuur 10: Waarnemingen van ruige dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Het betreft hier een eenmalig overvliegend individu zonder binding met het plangebied. Een vliegroute en/of foerageergebied is afwezig.

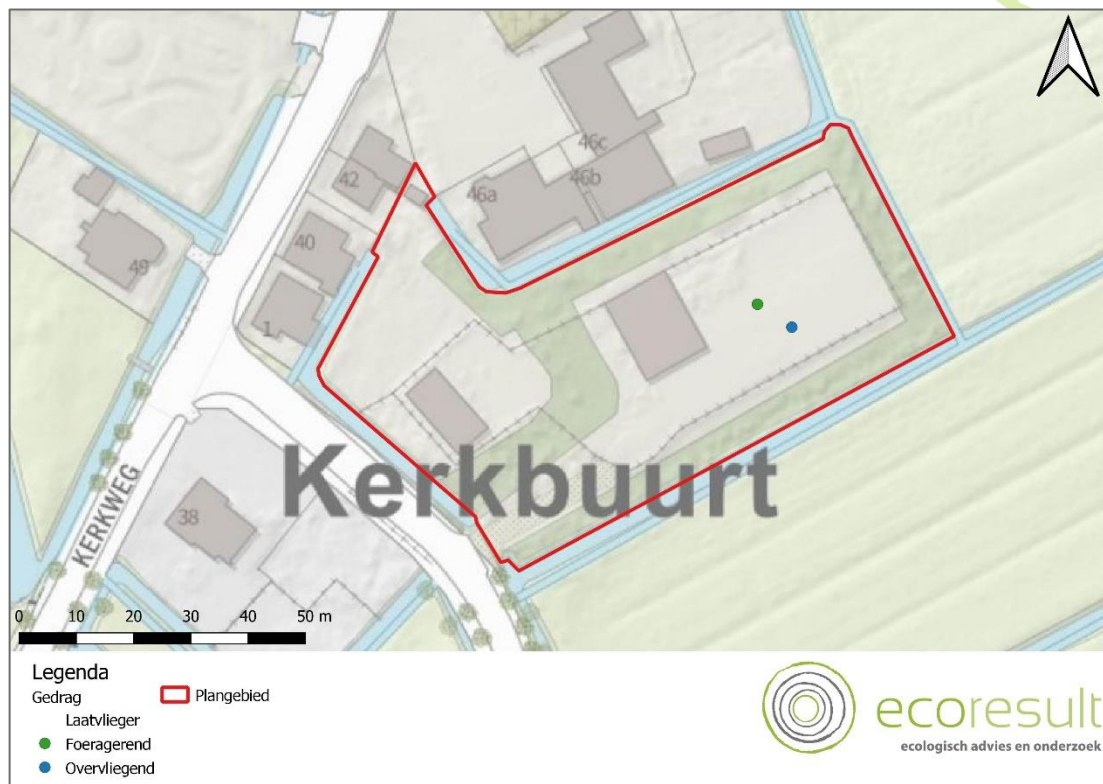
4.3.3 Laatvlieger

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (

Tabel 1: Onderzoek momenten roofvogel- en ransuil onderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Tabel 2) werden 2 waarnemingen van laatvlieger verricht (zie Figuur 11): beide in het voorjaar.

Figuur 11: Waarnemingen van laatvlieger en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen en direct grenzend aan het plangebied 2 waarnemingen van laatvlieger verricht. Dit betreft 1 diffuus overvliegend dier en eenmaal een kort foeragerend dier. Foerageergebied of (essentiële) vliegroutes zijn afwezig.

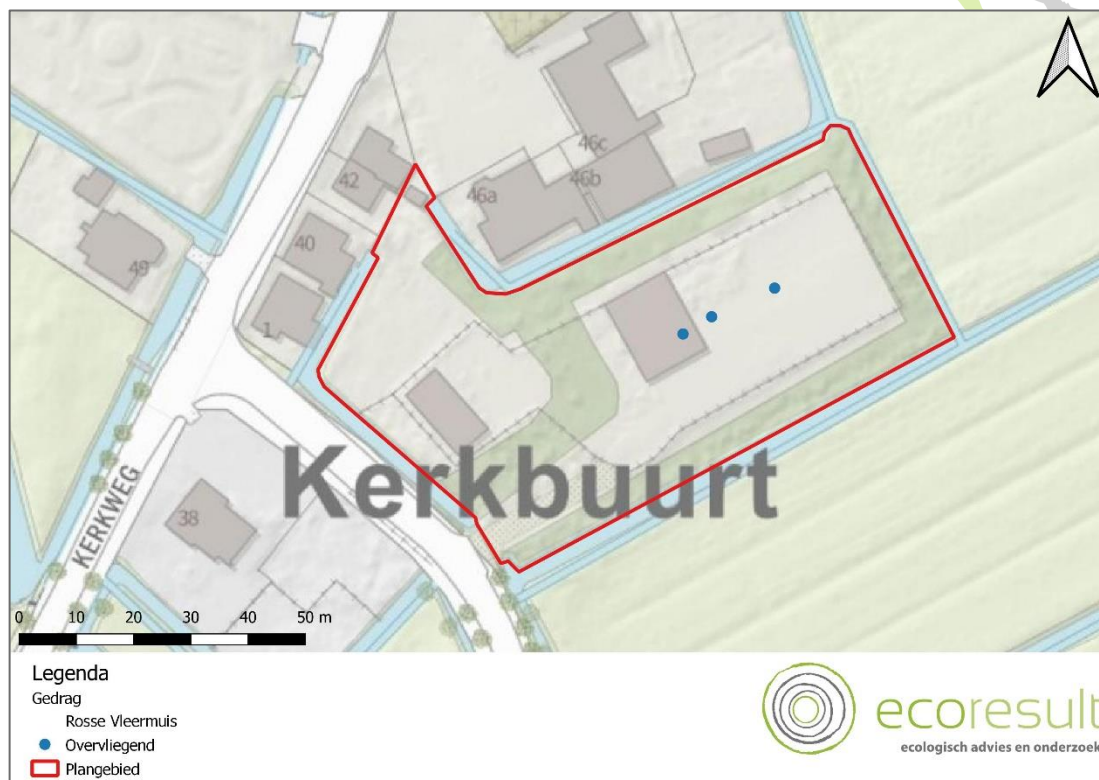
4.3.4 Rosse vleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (

Tabel 1: Onderzoek momenten roofvogel- en ransuil onderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
11-04-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	19:45 – 21:45	20:29	B. Verhoeven	15	-	ZO2
09-05-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:30	21:15	Extern	-	-	-
20-06-2022	Ransuil	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:00	22:06	B. Verhoeven L. Boon	17	-	N1
09-05-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	10:00 – 12:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
13-06-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	09:00 – 11:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-
11-07-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	08:30 – 10:30	n.v.t.	L.D. van Drongelen	18	-	Z1
16-08-2022	Boomvalk Sperwer	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen	11:00 – 13:00	n.v.t.	F.A. van Meurs	-	-	-

Tabel 2) werden 3 waarnemingen van rosse vleermuis verricht (zie Figuur 12): 2 in het voorjaar en 1 in het najaar.

Figuur 12: Waarnemingen van rosse vleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: OpenTopo.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek zijn binnen en direct grenzend aan het plangebied 3 waarnemingen van rosse vleermuis verricht. Dit betreft diffuus overvliegende dieren zonder binding met het plangebied. Foerageergebied of (essentiële) vliegroutes zijn afwezig.

4.4 Steenmarter

Gedurende het veldonderzoek werden in totaal 2750 opnames gemaakt (zie Tabel 4). De enige geregistreerde marterachtige betreft bunzing (zie Figuur 13). Andere marterachtigen zijn binnen het plangebied niet aangetroffen. Andere soorten geregistreerd op de camera's betreffen vos (zie Figuur 14), egel, huisspitsmuis, zanglijster en zwartkop, etc. Voor een compleet overzicht zie Tabel 4.

Tabel 4: Geregistreerde soorten binnen plangebied Joppelaan te Schiedam.

Wildcamera's Joppelaan, Schiedam			
Opnamedata 11 mei 2022 t/m 24 juni 2022			
Wildcamera 1	Wildcamera 2	Wildcamera 3	Wildcamera 4
412 opnames	389 opnames	811 opnames	1538 opnames
Egel	Bunzing	Bosmuis	Bosmuis
Heggenmus	Egel	Bunzing	Bunzing
Houtduif	Heggenmus	Egel	Egel
Huiskat	Houtduif	Heggenmus	Grote bonte specht
Huisspitsmuis	Huiskat	Houtduif	Heggenmus
Koolmees	Huisspitsmuis	Huiskat	Holenduif
Merel	Koolmees	Huismuis	Houtduif
Roodborst	Merel	Huisspitsmuis	Huiskat
Tjiftjaf	Roodborst	Merel	Konijn
Winterkoning	Rosse woelmuis	Roodborst	Koolmees
Zanglijster	Vink	Winterkoning	Merel
Zwarte kraai	Vos	Zanglijster	Roodborst
Zwartkop	Winterkoning	Zwarte kraai	Tjiftjaf
	Zanglijster		Vink
			Zanglijster
			Zwarte kraai
			Zwartkop

Bunzing is in Zuid-Holland een nationaal beschermde soort die is vrijgesteld van ontheffing. Bunzing is vastgelegd op 14 mei, 15 mei (2x), 21 mei (2x), 24 mei (2x), 25 mei, 31 mei, 1 juni, 13 juni (2x) en 15 juni. Het betreft hier tenminste 1 individu dat op 3 verschillende camera's is vastgelegd.

Overige nationaal beschermde soorten binnen het plangebied betreft huisspitsmuis, egel, vos, rosse woelmuis, haas en konijn, deze soorten zijn ook vrijgesteld.

Figuur 13: Bunzing vastgelegd op 31 mei 2022 om 11:56 uur 's avonds in plangebied Joppelaan te Schiedam. Beeld: Ecoresult B.V.

Figuur 14: Vos vastgelegd op 25 mei 2022 om 04:16 uur 's morgens in plangebied Joppelaan te Schiedam. Beeld: Ecoresult B.V.

4.5 Conclusie onderzoeksresultaten

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van roofvogels, ransuil of vleermuizen aangetroffen.

- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van roofvogels, ransuil of vleermuizen aangetroffen.
- Binnen het plangebied is bunzing aangetroffen, deze kleine marterachtige is een nationaal beschermde soort die is vrijgesteld.
- Binnen het plangebied zijn huisspitsmuis, egel, vos, rosse woelmuis, haas en konijn aangetroffen. Dit betreft nationaal beschermde soorten, deze zijn echter vrijgesteld.

5 Effectbeoordeling

5.1 Nationaal beschermde soorten

5.1.1 Bunzing

Tijdens het camera-onderzoek is op 9 verschillende dagen een bunzing vastgelegd. Op basis van deze waarnemingen wordt uitgegaan dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied van bunzing.

Door de werkzaamheden (herinrichting van het plangebied) wordt een vaste rust- en verblijfplaats en essentieel functioneel leefgebied van bunzing weggenomen.

Ondanks dat bunzing is vrijgesteld van ontheffing, is het treffen van mitigerende maatregelen, behalve voldoen aan de plicht tot zorgvuldig werken, niet aan de orde. Wel heeft de gemeente Schiedam aangegeven toch voor deze soort te willen mitigeren en alternatieve verblijfplaatsen en/of leefgebied te realiseren binnen het plangebied.

Ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet nodig (zie Paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) er worden echter wel maatregelen getroffen (zie Hoofdstuk 6).

6 Maatregelen

6.1 Algemeen

In totaal zullen als gevolg van de werkzaamheden de volgende ecologische waarden verloren gaan:

- Bunzing
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied.

Mitigerende maatregelen voor bunzing worden getroffen om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden. Deze mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn.

6.2 Bunzing

Verwijder de aanwezige groenstructuren binnen het plangebied buiten de periode 1 september t/m 15 maart vanwege de voortplantingsperiode van bunzing.

Tijdens de werkzaamheden blijven de groenstructuren aan de randen van het plangebied intact, hier is voldoende leefgebied aanwezig voor bunzing om tijdens de werkzaamheden gebruik van te maken.

Realiseer in het plangebied elementen waar de bunzing kan schuilen, dit kan aan de rand in de vorm van takkenrillen, houtstapels, holle grondpijp, een holle boomstam of twee bunzing boxen in deze groenstructuren. Zorg ervoor dat deze structuren ook in de winter voldoende dekking bieden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van gemeente Schiedam heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen en steenmarter uitgevoerd in het plangebied: Joppelaan te Schiedam. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op boomvalk, ransuil, sperwer, vleermuizen en steenmarter. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden.

In voorliggend hoofdstuk zijn de aangetroffen potenties en vervolgstappen uitgesplitst in onderstaande tabel. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 (Resultaten onderzoek), Hoofdstuk 5 (Effectenbeoordeling) en Hoofdstuk 6 (Maatregelen).

Tabel 5: Onderzochte en/of aangetroffen beschermde soorten en vervolgstappen

Soort	Functie plangebied	Aantal	Negatief effect	Ontheffing nodig	(Mitigerende) maatregelen	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Boomvalk	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Ransuil	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Sperwer	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Ruige dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Gewone grootoorvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Rosse vleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Watervleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Bunzing	Vaste rust- en verblijfplaats	1	Ja	Nee	Ja	2
	Essentieel leefgebied	-	Ja	Nee	Ja	-
Steenmarter	Vaste rust- en verblijfplaats	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan⁶ blijven van kracht.

⁶ De Vries, 2021.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Vries, K. de, 2021. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland. Plangebied: Joppelaan, Schiedam. Kenmerk: ER20211207v01. Ecoresult B.V., Alblasserdam.

Handreiking kleine marterachtigen

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.

8.2 Internet

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Sovon soortinformatie (boomvalk, ransuil en sperwer)

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/3100>

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/2690>

Vleermuisprotocol 2021

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>